

Energistyrelsen

Notat om håndtering af Energiklagenævnets afgørelse om etableringstilladelse til Nord Stream 2

Kontor/afdeling

Undergrund

Dato

26-05-2025

J nr. 2019 - 97835

/MKLH/JNL

Problem

Energiklagenævnet har den 28. april 2025 truffet afgørelse i en klagesag over Energistyrelsens afgørelse af 30. oktober 2019 om tilladelse til etablering af Nord Stream 2-rørledningsanlægget i Østersøen.

Energiklagenævnet ophæver og hjemviser Energistyrelsens afgørelse til fornyet sagsbehandling. Nærværende notat opridser, hvilke konsekvenser klagesagen har, og hvordan den forventes at blive håndteret.

Baggrund

Klageafgørelsen

Energistyrelsen meddelte den 30. oktober 2019 tilladelse til Nord Stream 2 AG (herefter "NS2 AG") til at etablere Nord Stream 2-rørledningsanlægget sydøst om Bornholm på dansk kontinentalsokkelområde i Østersøen. Tilladelsen blev meddelt på baggrund af en gennemført miljøkonsekvensvurdering.

Naturgasrørledningerne blev nedlagt i dansk farvand fra november 2019 til august 2021. Energistyrelsen meddelte den 1. oktober 2020 tilladelse til, at rørledningsanlægget ville kunne sættes i drift, når det var færdigetableret, og når alle relevante vilkår var opfyldt. Rørledningerne nåede aldrig at blive sat i drift grundet problemer med certificering i Tyskland. I september 2022 opstod der brud på den ene af de to rørledninger.

Energiklagenævnet modtog den 26. november 2019 en klage over Energistyrelsens tilladelse fra den polske organisation Polski Klub Ekologiczny. Klagen indeholder i alt syv klagepunkter, der bl.a. vedrører forpligtelser efter habitatdirektivet og Espoo-konventionen, utilstrækkelige klagefrister og ufuldstændige oplysninger i miljøkonsekvensrapporten.

Energiklagenævnet har den 28. april 2025 truffet afgørelse i klagesagen, og ophæver og hjemviser Energistyrelsens tilladelse til fornyet sagsbehandling.

Klagenævnet begrundet ophævelsen og hjemvisningen med, at tilladelsen lider af en retlig mangel, da der ikke er foretaget tilstrækkelige vurderinger af projektets påvirkninger på Natura 2000-området Adler Grund og Rønne Banke sydvest for Bornholm, som på afgørelsestidspunktet den 30. oktober 2019 var foreslået opdateret med en tilføjelse af arten marsvin til naturbeskyttelsesområdets udpegningsgrundlag. Forslaget om at tilføje marsvin til områdets

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

udpegningsgrundlag var i offentlig høring fra den 17. oktober 2019 til den 15. november 2019 sammen med øvrige forslag til opdateringer af Natura 2000-områder. Ændringerne trådte i kraft ved en ændring af habitatbekendtgørelsen den 1. december 2021. Klagenævnet bemærker i den forbindelse, at det følger af EU-domstolens praksis, at der er pligt til at beskytte nye arter og naturtyper, der er foreslået til udpegningsgrundlaget, når der gennemføres en vurdering af en plan eller projekts eventuelle påvirkning af et Natura 2000-områdes integritet, også selvom ændringer af udpegningsgrundlaget endnu ikke formelt er godkendt.

Klagenævnet konstaterer yderligere, at tilføjelsen af marsvin til udpegningsgrundlaget på førnævnte Natura 2000-område kan have medført, at der er fremkommet nye oplysninger af væsentlig betydning for vurderingen af projektets påvirkning af bilag IV-arter, og at Energistyrelsen således ikke i tilstrækkelig grad har sikret sig, at projektet ikke forsætligt vil forstyrre de dyrearter, der er nævnt i habitatdirektivets bilag IV, herunder marsvin, eller vil beskadige mulige yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter i dansk sektor. I den forbindelse har Energiklagenævnet lagt vægt på, at Energistyrelsen ikke har inddraget eventuelle nye oplysninger om og det beskyttelseshensyn til marsvin, der har dannet grundlag for at tilføje arten på udpegningsgrundlaget for habitatområdet.

Ved en fornyet behandling af sagen skal Energistyrelsen:

- Foretage en væsentlighedsvurdering, der omfatter hele det udpegningsgrundlag, herunder arten marsvin, som Natura 2000 området N252 Adler Grund og Rønne Banke blev udvidet med pr. 1. december 2021.
- Foretage en ny vurdering af projektets påvirkninger af bilag IV-arter bl.a. under inddragelse af de forudsætninger og hensyn, der har dannet grundlag for, at marsvin på tidspunktet for Energistirelsens afgørelse var foreslået tilføjet udpegningsgrundlaget for førnævnte habitatområde.

Klager har ikke fået medhold i de øvrige klagepunkter.

Status for rørledningerne og tilladelse til præserveringsarbejder

De to rørledninger, der udgør rørledningsanlægget Nord Stream 2, er ikke i drift. Efter sprængningerne den 26. og 27. september 2022, har rørledning A to brud, et større i dansk EEZ og et mindre i svensk EEZ. Rørledning B er intakt, men er ikke i drift.

Energistyrelsen meddelte den 28. januar 2025 tilladelse til, at NS2 AG kan indsætte specialfremstillede propper, der skal præservere rørledning A. På grund af udfordringer med at finde selskaber, der vil udføre arbejdet, er det uvist, om arbejdet kan gennemføres i 2025. Såfremt arbejdet ikke kan gennemføres inden tilladelsens udløb den 30. september 2025, planlægger NS2 AG at udføre arbejde i 2026, hvilket forventes at kræve en ny tilladelse fra Energistyrelsen.

Danmarks internationalretlige forpligtelser ift. etablering og drift af rørledningsanlæg på kontinentalsokkelområdet og i den Eksklusive Økonomiske Zone (EØZ)

Nord Stream 2-rørledningsanlægget er i sin helhed etableret bl.a. på dansk kontinentalsokkelområde og i dansk EØZ. Som kyststat er Danmark forpligtet til at respektere andre staters ret til at etablere og drive rørledningsanlæg på hhv. kontinentalsokkelområdet og i EØZ'en, jf. FN's Havretskonventions (UNCLOS) artikel 79(1) og artikel 58(1). Denne ret er dog underlagt kyststatens (Danmarks) ret til at træffe rimelige foranstaltninger med henblik på varetagelse af bl.a. miljø- og sikkerhedsmæssige hensyn, se hertil UNCLOS artikel 79(2) og artikel 58(3). Dette sker bl.a. ved, at Energistyrelsen inden meddelelse af tilladelse sikrer, at der er udarbejdet en miljøkonsekvensrapport, og ved fastsættelse af vilkår i hhv. etablerings- og driftstilladelse. Overholdelse af generelle danske regler, der skal varetage miljømæssige hensyn, herunder den med reglerne forbundne klagesagsbehandling, må som udgangspunkt antages at være i overensstemmelse med Danmarks internationalretlige forpligtelser. I den foreliggende sag er det desuden Energistirelsens opfattelse, at Energiklagenævnets afgørelse ikke medfører en overtrædelse af Danmarks internationalretlige forpligtelser.

Løsning

Ny etableringstilladelse

Energistyrelsen har nærlæst afgørelsen og vurderer, at Nord Stream 2-rørledningsanlægget skal lovliggøres retligt ved udstedelse af en ny etableringstilladelse, som forholder sig konkret til Energiklagenævnets to punkter vedr. fornyet sagsbehandling.

Inden en ny etableringstilladelse kan meddeles, skal der foretages de nødvendige miljøfaglige vurderinger efter de nugældende regler. Energistyrelsen vurderer, at det kræver, at ansøger udarbejder et tillæg til den eksisterende miljøkonsekvensrapport fra 2019. Tillægget skal konkret forholde sig til klageafgørelsens punkter vedr. projektets påvirkninger på Natura 2000-området Adler Grund og Rønne Banke samt påvirkninger på bilag IV-arter under inddragelse af eventuelle nye oplysninger vedrørende opdateringen af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. Enkelte øvrige vurderinger efter de nugældende regler på miljøområdet skal ligeledes foretages.

Da rørledningsprojektet er et miljøvurderingspligtigt projekt, er det Energistirelsens vurdering, at tillægget skal sendes i høring hos offentligheden i Danmark og andre berørte lande, med den eksisterende miljøkonsekvensrapport og klageafgørelse vedlagt som bilag.

Efter afsluttet høring træffer Energistyrelsen endelig afgørelse i sagen. I forbindelse med afgørelsen skal Energistyrelsen foretage en væsentlighedsvurdering, der omfatter førnævnte Natura 2000-områdes udpegningsgrundlag, herunder arten marsvin, i overensstemmelse med Energiklagenævnets afgørelse. Viser

væsentlighedsvurderingen, at en væsentlig påvirkning ikke kan udelukkes, skal projektets påvirkninger på naturbeskyttelsesområdet belyses ved en fuld konsekvensvurdering. Afgørelsen skal ligeledes indeholde en vurdering af projektets påvirkninger af bilag IV-arter under inddragelse af eventuelle nye oplysninger om marsvin i projektområdet, som har dannet grundlag for tilføjelsen til udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Energistyrelsen er som myndighed forpligtet til at træffe en ny afgørelse i sagen.

Energistyrelsens tilladelse af 28. januar 2025 til præservering af rørledning A

Tilladelsen til NS2 AG til at udføre havbundsarbejder og præservere rørledning A er meddelt efter nugældende regler, herunder en habitatvurdering indeholdende en væsentlighedsvurdering. Det er således Energistyrelsens vurdering, at Energiklagenævnets afgørelse om etableringstilladelse for NS2-projektet ikke påvirker styrelsens afgørelse af 28. januar 2025 om tilladelse til arbejder ved og på Nord Stream 2-rørledningsanlægget, og at NS2 AG derfor fortsat kan udføre de planlagte arbejder under forudsætning af, at vilkårene i tilladelsen overholdes.

Tilladelsen af 28. januar 2025 er ikke blevet påklaget.

Energistyrelsens tilladelse af 1. oktober 2020 til idriftsættelse og drift af Nord Stream 2-rørledningerne

De punkter, klager har fået medhold i, er efter Energistyrelsens vurdering ikke relevante for driftstilladelsen. "Drift" af rørledningsanlægget indebærer desuden alene transport af naturgas gennem rørene, der vil have begrænset påvirkning på omgivelserne. Det bemærkes i den sammenhæng, at eventuel drift af rørledningsanlægget ikke har betydning for de punkter, hvor klager fik medhold, og endelig, at der ikke blev indgivet klager over driftstilladelsen. Der er således ikke efter Energistyrelsens vurdering grundlag for at ophæve driftstilladelsen. Det bemærkes dog, at det faktum, at driftstilladelsen fortsat er *gyldig*, ikke i sig selv betyder, at rørledningsanlægget vil kunne sættes i drift. Inden rørledningsanlægget kan sættes i drift skal Energistyrelsen godkende, at samtlige relevante vilkår i driftstilladelsen er opfyldt. For så vidt angår det beskadigede rør vil det selvsagt være en forudsætning for idriftsættelse, at røret bliver repareret. Reparation af røret forudsætter særskilt tilladelse fra Energistyrelsen, herunder at alle nugældende miljøvurderingsregler er overholdt. Lovliggørelse af etableringstilladelsen er derfor efter Energistyrelsens vurdering ikke en forudsætning for driftstilladelsen. Driftstilladelsen, herunder tilladelsens vilkår om tilsyn, forsikring m.v. er derfor fortsat gældende.

Proces

Som led i Energistyrelsens almindelige tilsyn fortsætter styrelsen sin dialog med operatøren af rørledningsanlægget. Dette gælder både for så vidt angår håndtering

Energistyrelsen

af klageafgørelsen og den retlige lovliggørelse og de planlagte
præserveringsarbejder.